

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
1.2 Facultatea	ISTORIE
1.3 Departamentul	Departamentul de Istoria Românilor și a Sud-Estului European
1.4 Domeniul de studii	ISTORIE
1.5 Ciclul de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii /Calificarea	ISTORIE & ISTORIA ARTEI

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei		Istoria românilor (sec. XVII-1821) – Cultură și societate românească. Relațiile între Țările Române, sec. XVII–XVIII					
2.2 Titularul activităților de curs		Conf. univ. dr. Radu Nedici					
2.3 Titularul activităților de seminar		Conf. univ. dr. Radu Nedici & Drd. Teodora Popovici					
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	2	2.6 Tipul de evaluare	Examen	2.7 Regimul disciplinei	Fundamentală

3. Timpul total estimat (ore pe semestru alocate activităților didactice)*

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: curs	2	seminar/laborator	1
3.2 Total ore din planul de învățământ	42	din care: CURS	28	- seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					14
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platforme electronice de specialitate și pe teren					24
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
3.3 Total ore de studiu individual		58			
3.4 Total ore pe semestru		100			
3.5 Numărul de credite		4			

*Activitățile online au loc numai în situații excepționale, în care nu pot fi derulate față în față din motive obiective. Cifrele prevăzute sunt cele indicate în standardele ARACIS.

4. Condiții (acolo unde este cazul)

4.1 de desfășurare a cursului	- În cazul desfășurării unor activități online vor fi utilizate următoarele platforme: Microsoft Teams.
4.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	- În cazul desfășurării unor activități online vor fi utilizate următoarele platforme: Microsoft Teams.

5. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Formarea capacității de contextualizare a informației istorice, cu accent asupra integrării istoriei românești în cadrul mai larg al Europei Central-Orientale și de Sud-Est. ▪ Căutarea, selectarea și stabilirea de conexiuni între informații pentru a explica transformările produse în spațiul românesc de-a lungul secolelor modernității timpurii. ▪ Familiarizarea cu instituțiile și vocabularul specifice epocii prin intermediul documentelor analizate. ▪ Deprinderea de a ordona și ierarhiza informațiile primite. ▪ Dezvoltarea capacității de a dezbate argumentat și de a construi un discurs logic pe marginea unor teme date.
--------------------------------	--

Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> - Raportarea critică la sursele de informare. - Competențe de lucru în echipă: asumarea rolului desemnat în cadrul unui proiect colectiv. - Competențe de lucru individual: redactarea lucrărilor academice și a altor materiale originale. - Aplicarea regulilor de etică academică în cercetarea și comunicarea rezultatelor. - Aplicarea și respectarea valorilor culturale, înțelegerea diversității culturale.
--------------------------------	---

6. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Aprofundarea istoriei Țărilor Române în secolele XVII–XVIII, cu recuperarea decalajelor de cunoaștere introduse de sistemul educațional preuniversitar.
8.2 Obiective specifice	Cursul oferă o privire generală asupra evoluției spațiului românesc în secolele de tranziție de la lumea medievală la cea modernă, fiind structurat pe trei paliere înlănțuite. Prima parte a lui aduce în prim plan elementele necesare de ancorare cronologică și evenimentială în istoria modernității timpurii românești, urmărind nivelarea diferențelor de cunoaștere introduse de educația preuniversitară. Al doilea grupaj tematic, specific acestui modul, propune o analiză aplicată asupra structurilor demografice, sociale, culturale și economice capabile să explice parcursul către modernitate al Țărilor Române, pentru a individualiza elementele care l-au condiționat. În a treia și ultima parte, în centrul atenției stă experiența modernizării, cu toate ezitățile sale și conflictele pe care le-a generat, urmărită la nivelul câtorva compartimente relevante din sfera istoriei sociale, instituționale și culturale, ca și a consecințelor în planul agregării politice naționale moderne.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Curs	Metode de predare	Observații ¹
1. Istoriografia Vechiului Regim românesc. Probleme conceptuale și metodologice	Prelegere	
2. Istoria politică a Țărilor Române în secolele XVII–XVIII (I)	Prelegere	
3. Istoria politică a Țărilor Române în secolele XVII–XVIII (II)	Prelegere	
4. Istoria politică a Țărilor Române în secolele XVII–XVIII (III)	Prelegere	
5. Societatea ardeleană a secolelor XVII–XVIII	Prelegere	
6. Oameni și spațiu. Regimul economic și social al agriculturii	Prelegere	
7. Ceremonial public și spațiu privat. Viața la curțile domnești din Iași și București	Prelegere	
8. Individ și comunitate sub Vechiul Regim	Prelegere	
9. Românii și ceilalți. Identități în mișcare	Prelegere	
10. O societate în schimbare. Reformele fanarioților	Prelegere	
11. Transilvania habsburgică. Dilemele modernizării	Prelegere	
12. Unirea religioasă în Transilvania. Românii și problema drepturilor politice	Prelegere	
13. 1821 – Proiectele contradictorii ale unei generații	Prelegere	
14. Concluzii. Modernizare, occidentalizare, națiune	Prelegere	

BIBLIOGRAFIE:

Bibliografie obligatorie:

- Daniel Barbu, *Bizanț contra Bizanț: Explorări în cultura politică românească*, București, Nemira, 2001.
- Mathias Bernath, *Habsburgii și începuturile formării națiunii române*, Cluj-Napoca, Dacia, 1994.
- Bogdan Murgescu, *Istorie românească – istorie universală (600–1800)*, București, Teora, 1999.
- Șerban Papacostea, *Oltenia sub stăpânirea austriacă: 1718–1739*, București, Ed. Enciclopedică, 1998.
- Constanța Vintilă-Ghițulescu, *În șalvari și cu ișlic. Biserică, sexualitate, căsătorie și divorț în Țara Românească a secolului al XVIII-lea*, București, Humanitas, 2004.

Bibliografie suplimentară:

- Aksan, Virginia H., *Ottoman Wars, 1700-1870: An Empire Besieged*, London, Taylor & Francis, 2007.
- Amărieuței, Mihai-Cristian, *Grigore al III-lea Alexandru Ghica: Cronica unui principe din secolul al XVIII-lea*, Iași, Ed. Universității Al. I. Cuza, 2017.
- Barbu, Violeta, Maria Magdalena Székely, Kinga Tüdös, Angela Jianu, *Grădina rozelor: Femei din Moldova, Țara Românească și Transilvania (sec. XVII–XIX)*, București, Ed. Academiei Române, 2015.
- Bărbulescu, Mihai, Denis Deletant, Keith Hitchins, Șerban Papacostea, Pompiliu Teodor, *Istoria României*, București, Corint, 2002.
- Beales, Derek, *Joseph II*, vol. I: *In the Shadow of Maria Theresa: 1741-1780*, Cambridge, Cambridge University Press, 1987; vol. II: *Against the World: 1780-1790*, Cambridge, Cambridge University Press, 2009.
- Boicu, Leonid, *Principatele române în raporturile politice internaționale. Secolul al XVIII-lea*, Iași, Ed. Junimea, 1986.
- Camariano-Cioran, Ariadna, *Academiile domnești din București și Iași*, București, Ed. Academiei RSR, 1971.
- Câlția, Simion, *Așezări urbane sau rurale? Orașele din Țările Române de la sfârșitul secolului al 17-lea la începutul secolului al 19-lea*, București, Ed. Universității din București, 2011.
- Cernovodeanu, Paul, Paul Binder, *Cavalerii apocalipsului*, București, Ed. Silex, 1993.
- Chelcu, Cătălina, *Cultura scrisă în limba română în Moldova la mijlocul secolului al XVII-lea. Contribuții*, Iași, Ed. Universității Al. I. Cuza, 2017.
- Chirot, Daniel, *Schimbarea socială într-o societate periferică: Formarea unei colonii balcanice*, București, Corint, 2002.
- Ciobanu, Veniamin, *Românii în politica est-central europeană: 1648–1711*, Iași, Institutul European, 1997.
- Constantiniu, Florin, *Relațiile agrare în Țara Românească în secolul al XVIII-lea*, București, Editura Academiei RSR, 1972.
- Davies, Norman, *Istoria Poloniei: Terenul de joacă al lui Dumnezeu*, vol. I, Iași, Polirom, 2014.
- Dinu, Tudor, *Bucureștiul fanariot*, vol. I–III, București, Humanitas, 2015–2020.
- Dobjanschi, Ana, Victor Simion, *Arta în epoca lui Vasile Lupu*, București, Meridiane, 1979.
- Dușu, Alexandru, *Coordonate ale culturii românești în secolul XVIII (1700–1821)*, București, Editura pentru Literatură, 1968.
- Gemil, Tahsin, *Țările Române în contextul politic internațional (1621–1672)*, București, Editura Academiei, 1979.
- Georgescu, Valentin Al., *Bizanțul și instituțiile românești până la mijlocul secolului al XVIII-lea*, Editura Academiei, București, 1980.
- Georgescu, Valentin Al., Petre Strihan, *Judecata domnească*, vol. I–II, București, Ed. Academiei RSR, 1982.
- Georgescu, Vlad, *Ideile politice și iluminismul în Principatele Române. 1750-1831*, Editura Academiei, București, 1972.
- Goșu, Armand, *Între Napoleon și Alexandru I: Contextul internațional al anexării Basarabiei*, Iași, Polirom, 2022.
- Hitchins, Keith, *The Idea of Nation: The Romanians of Transylvania, 1691–1849*, București, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1988.
- Iacob, Aurel, *Țara Moldovei în vremea lui Ștefan Tomșa al II-lea*, Brăila, Ed. Istros, 2010.
- Lazăr, Gheorghe, *Les marchands en Valachie XVIIe–XVIIIe siècles*, București, Institutul Cultural Român, 2006.
- LeDonne, John P., *The Grand Strategy of the Russian Empire, 1650–1831*, New York, Oxford University Press, 2004.
- Lemny, Ștefan, *Cantemireștii. Aventura europeană a unei familii princiare din secolul al XVIII-lea*, Iași, Polirom, 2010.
- Lemny, Ștefan, *Sensibilitate și istorie în secolul XVIII românesc*, ediția a II-a, Iași, Polirom, 2017.
- Mazilu, Dan Horia, *Voievodul dincolo de sala tronului*, Iași, Polirom, 2003.
- Murgescu, Bogdan, *Țările Române între Imperiul Otoman și Europa creștină*, Iași, Polirom, 2012.
- Nedici, Radu, *Formarea identității confesionale greco-catolice în Transilvania veacului al XVIII-lea: Biserică și comunitate*, București, Ed. Universității din București, 2013.
- Nicoară, Toader, *Transilvania la începuturile timpurilor moderne (1680-1800). Societate rurală și mentalități colective*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2001.
- Oțetea, Andrei, *Tudor Vladimirescu și mișcarea eteristă în Țările Românești: 1821–1822*, București, Institutul de Studii și Cercetări Balcanice, 1945.
- Pakucs, Mária, Constanța Vintilă-Ghițulescu (coord), *Spectacolul public între tradiție și modernitate. Sărbători, ceremonialuri, pelerinaje și suplicii*, București, Institutul Cultural Român, 2007.
- Pippidi, Andrei, *Tradiția politică bizantină în Țările Române în secolele XVI–XVIII*, București, Ed. Academiei RSR, 1983 / București, Corint, 2001.
- Ploscaru, Cristian, *Originile «partidei naționale» din Principatele Române*, vol. I: *Sub semnul politicii boierești (1774–1828)*, Iași, Ed. Universității Al. I. Cuza, 2013.
- Ploscaru, Cristian, *Politică, reformă și interogații identitare în Moldova, 1822–1832*, Iași, Ed. Universității Al. I. Cuza, 2022.
- Prodan, David, *Răscoala lui Horea*, vol. I–II, București, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1979 / 1984.
- Prodan, David, *Supplex Libellus Valachorum: Din istoria formării națiunii române*, București, Ed. Enciclopedică,

1998 / 2013.

- Rusu, Eduard, *Muzica și puterea politică în Moldova și Țara Românească, secolele al XV-lea – al XVIII-lea*, Iași, Ed. Universității Al. I. Cuza, 2021.
- Sabău, Nicolae, *Metamorfoze ale barocului transilvan*, vol. I: *Sculptura*, Cluj-Napoca, Dacia, 2002; vol. II: *Pictura*, Cluj-Napoca, Mega, 2005.
- Salzmann, Ariel, *Tocqueville in the Ottoman Empire: Rival Paths to the Modern State*, Leiden/Boston, Brill, 2004.
- Solcan, Șarolta, *Femeile din Moldova, Transilvania și Țara Românească în Evul Mediu*, București, Ed. Universității din București, 2020.
- Stoicescu, Nicolae, *Matei Basarab*, București, Ed. Academiei, 1988.
- Tezcan, Baki, *The Second Ottoman Empire: Political and Social Transformations in the Early Modern World*, New York, Cambridge University Press, 2010.
- Țighiliu, Iolanda, *Cler și cultură în Principatele Dunărene: 1600–1774*, București, Paideia, 2021.
- Vintilă, Constanța, Giulia Calvi, Mária Pakucs-Willcocks, Nicoleta Roman, Michał Wasiucionek, *Lux, modă și alte bagatele politicești în Europa de Sud-Est: Secolele XVI–XIX*, București, Humanitas, 2021.
- Wasiucionek, Michał, *Înalta Poartă și Țările Române: Rivalități și alianțe în secolul al XVII-lea*, București, Humanitas, 2024.

Surse primare:

- *** *Acte judiciare din Țara Românească, 1775–1781*, București, Ed. Academiei, 1973.
- *** *Carte românească de învățătură*, București, Ed. Academiei RPR, 1958.
- *** *Călători străini despre Țările Române*, vol. I–X + Supliment 1–2, București, 1971–2016.
- *** *Codul Calimah*, București, Ed. Academiei RPR, 1958.
- *** *Constituțiile Aprobate ale Transilvaniei*, ed. L. Marcu, Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 1997.
- *** *Cronica Ghiculeștilor: Istoria Moldovei între anii 1695–1754*, ed. Nestor Camariano, Ariadna Camariano-Cioran, București, Ed. Academiei RSR, 1965.
- *** *Documenta Romaniae Historica*, seria A (Moldova); B (Țara Românească), București, Ed. Academiei RSR, 1975–.
- *** *Documente privind relațiile agrare în veacul al XVIII-lea*, vol. I: *Țara Românească*, București, Ed. Academiei RPR, 1961; vol. II: *Moldova*, București, Ed. Academiei RSR, 1966.
- *** *Documente privitoare la istoria economică a României*, vol. 2: *Orașe și târguri, 1776–1861: Moldova*, București, Direcția Generală a Arhivelor Statului, 1960.
- *** *Documente privitoare la istoria Românilor culese de Eudoxiu de Hurmuzaki*, vol. VI, IX, XIV, XV/2, XVI, XIX, București, Socec, 1878–1938.
- *** *English and Swedish Diplomatic Reports: 1799–1811*, ed. V. Ciobanu, Iași, Junimea, 2008.
- *** *Istoria Țării Românești de la octombrie 1688 până la martie 1717*, ed. C. Grecescu, București, Ed. Științifică, 1959.
- *** *Istoria Țării Românești: 1290–1690. Letopiseșul cantacuzinesc*, ed. C. Grecescu, D. Simonescu, București, Ed. Academiei RPR, 1960.
- *** *Izvoarele răscoalei lui Horea*, seria A (Diplomataria); seria B (Izvoare narative), București, Ed. Academiei, 1982–.
- *** *Îndreptarea legii*, București, Ed. Academiei RPR, 1962.
- *** *Legiuirea Caragea*, București, Ed. Academiei RPR, 1955.
- *** *Manualul juridic al lui Andronache Donici*, București, Ed. Academiei RPR, 1959.
- *** *Meșteșugari și neguțători în trecutul Craiovei. Documente (1666–1865)*, București, Direcția Arhivelor Statului, 1957.
- *** *Pravilniceasca condică*, București, Ed. Academiei RPR, 1957.
- *** *Rapoarte consulare ruse (1770–1796)*, ed. A. Oțetea, București, Ed. Academiei RPR, 1962.
- *** *Rapoarte diplomatice ruse (1797–1806)*, ed. A. Oțetea, București, Ed. Academiei RSR, 1974.
- *** *Rapoarte consulare austriece (1812–1823)*, ed. A. Oțetea, București, Ed. Academiei RSR, 1967.
- *** *Rapoarte consulare și diplomatice engleze privind Principatele Dunărene: 1800–1812*, ed. P. Cernovodeanu, Brăila, Ed. Istros, 2007.
- *** *Răscoala din 1821*, vol. I–V, București, Ed. Academiei RPR, 1959–1962.
- *** *Reprezentanța diplomatică a Moldovei la Constantinopol (30 august 1741 – decembrie 1742). Rapoartele agenților lui Constantin Mavrodordat*, ed. Ariadna Camariano-Cioran, București, Ed. Academiei RSR, 1985.
- *** *Sobornicescul Hrisov*, București, Ed. Academiei RPR, 1958.
- Andea, Susana, Avram Andea (ed.), *Acta et epistolae: Transilvania în relațiile cu Moldova și Țara Românească (sec. XVII)*, Cluj-Napoca/Gatineau, Argonaut/Symphologic Publishing, 2016.
- Antim Ivireanul, *Opere*, ed. G. Ștrempel, București, Minerva, 1972.
- Aricescu, Constantin D. (ed.), *Condica de venituri și cheltueli a vistieriei de la leatul 7202–7212 (1694–1704)*, în *Revista Istorică a Arhivelor României*, București, 1878.
- Axinte Uricariul, *Cronica paralelă a Țării Românești și a Moldovei*, ed. G. Ștrempel, t. I–II, București, Minerva, 1993–1994.

- Bâzgan, Melentina (ed.), *Condica Marii Logofeții (1692–1714)*, Pitești, Paralela 45, 2009.
- Bethlen, Nicolae, *Descrierea vieții sale de către el însuși*, ed. Fr. Pap, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2004.
- Brancovici, Gheorghe, *Cronica românească*, ed. D. Mioc și M. Adam-Chiper, București, Ed. Academiei RSR, 1987.
- Cantacuzino, Constantin, *Istoria Țării Românești*, ed. D. Mioc, București, Ed. Academiei, 1991.
- Cantacuzino, Mihai, *Genealogia Cantacuzinilor*, ed. N. Iorga, București, Minerva, 1902.
- Cantacuzino, Mihai, *Istoria politică și geografică a Terei Romanesci de la cea mai veche a sa întemeiere până la anulul 1774*, ed. G. Sion, București, Stephan Rassidescu, 1863.
- Cantemir, Dimitrie, *Descriptio Moldavie*, ed. Gh. Guțu, București, Editura Academiei, 1973.
- Cantemir, Dimitrie, *Hronicul vechimei a româno-moldo-vlahilor*, ed. S. Toma, București, Albatros, 1981.
- Cantemir, Dimitrie, *Istoria ieroglifică*, ed. P. P. Panaitescu, I. Verdeș, t I–II, București, Minerva, 1965.
- Cantemir, Dimitrie, *Viața lui Constantin Cantemir*, trad. R. Albaló, București, E.S.P.L.A., 1960.
- Caproșu, Ioan (ed.), *Documente privitoare la istoria orașului Iași: Acte interne*, vol. I–X, Iași, Ed. Dosoftei, 1999–2007.
- Caproșu, Ioan, Elena Chiaburu (ed.), *Însemnări de pe manuscrise și cărți vechi din Țara Moldovei: Un corpus*, vol. I–IV, Iași, Demiurg, 2008–2009.
- Constantinescu, Ioana (ed.), *O lume într-o carte de bucate. Manuscris din epoca brâncovenească*, București, Ed. Fundației Culturale Române, 1997.
- Corfus, Ilie (ed.), *Cronica meșteșugarului Ioan Dobrescu (1802–1830)*, în „Studii și Articole de Istorie”, 8 (1966), pp. 309–403.
- Corfus, Ilie (ed.), *Documente privitoare la istoria României culese din arhivele polone. Secolul al XVII-lea*, București, Editura Academiei, 1983.
- Costin, Miron, *Letopisețul Țării Moldovei. De neamul moldovenilor*, ed. P. P. Panaitescu, București, Ed. pentru Literatură, 1961.
- Costin, Nicolae, *Opere*, vol. I–II, ed. C. A. Stoide, I. Lăzărescu, Iași, Junimea, 1976.
- Del Chiaro, Anton Maria, *Revoluțiile Valahiei*, ed. S. Cris-Cristian, Iași, Viața Românească, 1929.
- Dionisie Eclesiarhul, *Hronograf (1764–1815)*, ed. Dumitru Bălașa, Nicolae Stoicescu, București, Ed. Academiei RSR, 1987.
- Fotino, Dionisie, *Istoria generală a Daciei sau a Transilvaniei, Țării Muntenesti și Moldovei*, ed. G. Sion, București, Valahia, 2008.
- Gemil, Tahsin (ed.), *Relațiile Țărilor Române cu Poarta otomană în documentele turcești: 1601–1712*, București, Direcția Generală a Arhivelor Statului, 1984.
- Giurescu, Costantin (ed.), *Material pentru istoria Olteniei supt austriaci*, vol. I–IV, București, 1913–1947.
- Greceanu, Radu, *Istoria domniei lui Constantin Basarab Brîncoveanu voievod (1688–1714)*, ed. A. Ilieș, București, Ed. Academiei RSR, 1970.
- Istrati, Corneliu (ed.), *Condica lui Mavrocordat*, vol. I–III, Iași, Ed. Universității Al. I. Cuza, 2008.
- Kemény, Ioan, *Memorii: scrierea vieții sale*, ed. Șt. J. Fay, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2002.
- Kraus, Georg, *Cronica Transilvaniei: 1608–1665*, ed. G. Duzinchevici, E. Reus-Mîrza, Ed. Academiei RPR, București, 1965.
- Lazăr, Gheorghe (ed.), *Documente privitoare la negustorii din Țara Românească*, vol. I–II, Iași, Ed. Universității Al. I. Cuza, 2013–2015.
- Lazăr, Gheorghe (ed.), *Testamente de negustori și meșteșugari din Țara Românească (secolele XVII–XIX)*, Iași, Ed. Universității Al. I. Cuza, 2021.
- Lazăr, Gheorghe, Mariana Lazăr (ed.), *«Înainte de călătoria cea de veci»: Testamente din Țara Românească*, vol. I: 1659–1800, Iași, Ed. Universității Al. I. Cuza, 2023.
- Lukács, Antal (ed.), *Documente fâgărășene*, vol. I: 1486–1630, București, Scriptorium, 2004; vol. II: 1631–1675, Făgăraș, Negru Vodă, 2022; vol. III: 1676–1689, Sibiu, Muzeul Național Brukenthal, 2023.
- Maior, Petru, *Istoria Bisericii Românilor*, ed. I. Chindriș, București, Ed. Viitorul Românesc, 1995.
- Mehmet, Mustafa A. (ed.), *Cronici turcești privind Țările Române*, vol. II–III, București, Ed. Academiei RSR, 1980.
- Mehmet, Mustafa A. (ed.), *Documente turcești privind istoria României*, vol. I–III, București, Ed. Academiei RSR, 1983–1986.
- Micu, Samuil, *Istoria Românilor*, ed. I. Chindriș, vol. I–II, București, Ed. Viitorul Românesc, 1995.
- Nagy Szabó, Ferencz, *Memorialul lui Nagy Szabó Ferencz din Tîrgu Mureș (1580–1658)*, București, Kriterion, 1993.
- Neculce, Ion, *Letopisețul Țării Moldovei. O samă de cuvinte*, ed. I. Iordan, București, Ed. Științifică, 1968.
- Pippidi, Andrei (ed.), *Documente privind locul românilor în sud-estul Europei*, București, Ed. Academiei, 2018.
- Popescu, Radu, *Istoriile domnilor Țării Românești*, ed. C. Grecescu, București, Ed. Academiei RPR, 1963.
- Popescu Spineni, Marin, *România în izvoare geografice și cartografice. Din antichitate până în pragul veacului nostru*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1978.
- Potra, George (ed.), *Documente privitoare la istoria orașului București (1594–1821)*, București, Ed. Academiei RPR, 1961.
- Potra, George (ed.), *Documente privitoare la istoria orașului București (1634–1800)*, București, Ed. Academiei RSR, 1982.
- Pseudo-Kogălniceanu, Enache, *Letopisețul Țării Moldovei de la domnia întâi și până la a patra a lui Constantin*

Mavrocordat voevod (1733–1774) & Ioan Canta, Letopiseșul Țării Moldovei de la a doua și până la a patra a lui Constantin Mavrocordat voevod (1741–1769), ed. A. Ilieș, I. Zmeu, București, Minerva, 1987.

- Văcaru, Silviu, Cătălina Chelcu (ed.), *Departamentul Criminalicesc în Moldova (1799–1828): Condiții de sentințe*, vol. I–III, Iași, Ed. Universității Al. I. Cuza, 2017–2024.
- Veress, Andrei (ed.), *Documente privitoare la istoria Ardealului, Moldovei și Țării Românești*, vol. I–XI, București, Cartea Românească, 1929–1939.
- Zilot Românul (Ștefan Fănuță), *Opere complete*, ed. M. D. Ciucă, București, Minerva, 1996.

Seminar/laborator		Observații ¹
1. Introducere. Cum lucrăm cu sursele primare?	Dezbateri	
2. Ierarhii sociale: rang, privilegiu, avere	Dezbateri	
3. Istoria familiei în Țara Românească și Moldova	Dezbateri	
4. Mentalități și viață cotidiană	Dezbateri	
5. Prezentul și trecutul: cronistica în Țara Românească și Moldova	Dezbateri	
6. Funcționarea statului: administrație, fiscalitate, justiție	Dezbateri	
7. Românii ardeleni în fața sistemului națiunilor și confesiunilor recepte	Dezbateri	

BIBLIOGRAFIE:

- Șerban Papacostea, *Oltenia sub stăpânirea austriacă: 1718–1739*, București, Ed. Enciclopedică, 1998, pp. 142–219.
- Ionuț Costea, «*Solam virtutem et nomen bonum*». *Nobilitate, etnie, regionalism în Transilvania princiară (sec. XVII)*, Cluj-Napoca, Ed. Argonaut, 2005, pp. 196–245.
- Toader Nicoară, „Curtea unui principe cu «fire împărătească». Moldova lui Vasile Lupu (1634–1653)”, în *Caiete de Antropologie Istorică*, 19, 1 (2020), pp. 91–125.
- Lidia Cotovanu, „Étapes générationnelles d’ascension sociale chez les migrants balkaniques installés dans les Pays Roumains (XVe–début du XVIIIe siècle)”, în *Social and administrative elite in the Romanian space (15th–19th centuries)*, coord. Mihai-Bogdan Atanasiu, Cristian Ploscaru, Konstanz, Hartung-Gorre Publishers, 2021, pp. 25–60.
- Florina Manuela Constantin, „Statutul juridic al robilor țigani reflectat de practica socială a secolului al XVII-lea”, în *Studii și Materiale de Istorie Medie*, 36 (2018), pp. 101–126.
- Ligia Livadă-Cadeschi, *De la milă la filantropie. Instituții de asistare a săracilor din Țara Românească și Moldova în secolul al XVIII-lea*, București, Nemira, 2001, pp. 138–187.
- Maria Magdalena Székely, „Structuri de familie în societatea medievală moldovenească”, în *Arhiva Genealogică*, 4 (9), 1-2 (1997), pp. 63-117.
- Constanța Vintilă-Ghițulescu, „Împreună cu maștiha noastră»: familiile recompuse în Țările Române (secolul al XVIII-lea)”, în *Revista Istorică*, 28, 5-6 (2017), pp. 499-518.
- Constanța Vintilă-Ghițulescu, „«Aimer son frère, haïr sa sœur»: sentiments et patrimoine dans la société roumaine (1700-1830)”, în *Revue des Études Sud-Est Européennes*, 51, 1-4 (2013), pp. 211-220.
- Valentin Al. Georgescu, *Bizanțul și instituțiile românești pînă la mijlocul secolului al XVIII-lea*, București, Ed. Academiei RSR, 1980, pp. 199-219.
- Oana Rizescu, *Avant l’«État-juge» : pratique juridique et construction politique en Valachie au XVIIe siècle*, București, Notarom, 2009, pp. 178-185.
- Daniel Barbu, *Scrisoare pe nisip. Timpul și privirea în civilizația românească a secolului al XVIII-lea*, București, Antet, 1996, pp. 17–42 și 59–76 / idem, *Bizanț contra Bizanț*, București, Nemira, 2001, pp. 101–134 și 156–176.
- Maria Magdalena Székely, „Food and Culinary Practices in 17th-Century Moldavia: Tastes, Techniques, Choices”, în *Earthly Delights: Economies and Cultures of Food in Ottoman and Danubian Europe, c. 1500-1900*, ed. Angela Jianu, Violeta Barbu, Leiden, Brill, 2018, pp. 170-216.
- Constanța Vintilă, Giulia Calvi, Mária Pakucs-Willcocks, Nicoleta Roman, Michał Wasiucionek, *Lux, modă și alte bagatele politicești în Europa de Sud-Est; Secolele XVI–XIX*, București, Humanitas, 2021, pp. 111–208.
- Tudor Dinu, *Bucureștii fanariot*, vol. III: *Viață cotidiană, divertisment, cultură*, București, Humanitas, 2020, pp. 62–98.
- Paul Cernovodeanu, Paul Binder, *Cavalerii apocalipsului: Calamitățile naturale din trecutul României (până la 1800)*, București, Silex, 1993, pp. 72–206.
- Petre P. Panaitescu, „Începuturile istoriografiei în Țara Românească”, în *Studii și Materiale de Istorie Medie*, 5 (1962), pp. 195–255.
- Mihai Berza, „Turcs, Empire ottoman et relations roumano-turques dans l’historiographie moldave des XVe-XVIIe siècles”, în *Revue des Études Sud-Est Européennes*, 10, 3 (1972), pp. 595–627.
- Aurora Ilieș, „Constantin Brâncoveanu și cronistica epocii sale”, în *Constantin Brâncoveanu*, coord. Paul Cernovodeanu, Florin Constantiniu, București, Ed. Academiei RSR, 1989, pp. 202–218.
- Maria Magdalena Székely, „Tradiție și memorie în «O samă de cuvinte» de Ion Neculce”, în *Scris, scriitură, text în Țările Române (secolele XV-XVIII)*, coord. Monica Dejan, Suceava, Karl A. Romstorfer, 2020, pp. 237–257.
- Ovidiu Olar, Ovidiu Cristea, „«Giochi di pazienza». Viața Sf. Nifon și istoria Țării Românești: un sfânt și un domn

ideal”, în *România și Creștinătatea Răsăriteană (secolele XIV-XX)*, coord. Petronel Zahariuc, Iași, Doxologia, 2021, pp. 11–66.

- Bogdan Murgescu, „Avatarurile unui concept: Monopolul comercial otoman asupra Țărilor Române” și „Comerț și politică în relațiile româno-otomane (secolele XVI–XVIII)”, în idem, *Țările Române între Imperiul Otoman și Europa creștină*, Iași, Polirom, 2012, pp. 151–185.
- Șerban Papacostea, *Oltenia sub stăpânirea austriacă: 1718–1739*, București, Ed. Enciclopedică, 1998, pp. 220–287.
- Șerban Papacostea, „Marele hrisov al lui Constantin Mavrocordat din 1741 și reformele din Țara Românească și Moldova”, în idem, *Studii de istorie românească. Economie și societate (secolele XIII–XVIII)*, Brăila, Ed. Istros, 2009, pp. 311–322.
- Oana Rizescu, „Controlarea slujbașilor domnești între fermitate și «voie vegheată». Studiu de terminologie istorică”, în *Revista Istorică*, 18, 3–4 (2007), pp. 299–306.
- Mihai Olaru, „Condicile și administrarea justiției în Țara Românească în secolul al XVIII-lea”, în *Anuarul Institutului de Istorie «G. Barițiu». Series Historica*, 58, Supliment (2019), pp. 291–300.
- Mihai Olaru, „From local custom to written law. Agrarian regulations and state making in Wallachia 1740–1800”, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Historia*, 58, 1 (2013), pp. 155–180.
- Graeme Murdock, „Principatul Transilvaniei în epoca confesională”, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, seria Historia*, anul LIII (2008), nr. 1-2, pp. 59–75.
- Edit Szegedi, „Politica religioasă a principilor reformați”, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, seria Historia*, anul LIII (2008), nr. 1-2, pp. 76–99.
- Ana Dumitran, *Religie ortodoxă – religie reformată. Ipostaze ale identității confesionale a românilor din Transilvania în secolele XVI–XVII*, Cluj-Napoca, Ed. Nereamia Napocae, 2004, pp. 136–178.
- Gheorghe Gorun, *Reformismul austriac și violențele sociale din Europa Centrală 1750–1800*, Oradea, Ed. Muzeului Țării Crișurilor, 1998, pp. 93–123 și 215–313.
- David Prodan, *Supplex Libellus Valachorum. Din istoria formării națiunii române*, București, Ed. Enciclopedică, 1998, pp. 11–111.
- Radu Nedici, *Formarea identității confesionale greco-catolice în Transilvania veacului al XVIII-lea: Biserică și comunitate*, București, Ed. Universității din București, 2013, pp. 92–127 și 137–140.
- Zsolt Kovács, „Political emblems in the decoration of the Transylvanian noble residencies (17th and 18th centuries)”, în *Annales Universitatis Apulensis. Series Historica* 21, 2 (2017), pp. 31–73.
- Ana Dumitran, „Un zugrav de elită: Grigore Ranite”, în *Annales Universitatis Apulensis: Series Historica*, 14, 1 (2010), pp. 83–98.
- Cristina Cojocar, „Reconstituirea programului iconografic al frescelor din mănăstirea Văcărești”, în *Un sfert de veac de la martiriul unui monument bucureștean: mănăstirea Văcărești*, ed. Anca Beatrice Todireanu, București, Monitorul Oficial, 2013, pp. 255–313.
- Elisabeta Negrău, „A Case of Mystifying the Portrait of a Princely Ancestor in Early 18th-Century Wallachia”, în *Конструктивные и деструктивные формы мифологизации социальной памяти в прошлом и настоящем: сборник статей и тезисов докладов международной научной конференции. Липецк, 24-26 сентября 2015 года*, Tambov, Izdatelstvo Pershina R.V., 2015, pp. 298–307.
- Michał Wasiucionek, „Silk and Stones: Fountains, Painted Kaftans, and Ottomans in Early Modern Moldavia and Wallachia”, în *Revista Istorică*, 29, 1–2 (2018), pp. 33–54.
- Nicolae Sabău, „Icon Lacrymans: De la Hodighitria Niculei la Vera Effigies B(eatae) V(irginis) Mariae Flentis Claudiopoli”, în *Ars Transsilvaniae*, 18 (2008), pp. 151–169.

¹În situații justificate, anumite activități se pot desfășura online, cu respectarea numărului de ore de activități online indicate în normele ARACIS. În astfel de situații studenții sunt anunțați în prealabil.

8. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Din punctul de vedere al tematicii, cursul răspunde preocupărilor contemporane, oferind o pregătire la nivel teoretic și atitudinal care depășește cadrele stricte ale proceselor discutate cu referire la evoluția spațiului românesc în modernitatea timpurie. În același timp, prin competențele profesionale și transversale asigurate, cursul răspunde nevoilor actuale existente pe piața muncii și așteptărilor comunității epistemice.

9. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Verificarea cunoștințelor de specialitate prin discutarea comparată a unei perechi de	Examen oral	50%

	documente din lista fixată în prealabil.		
	Redactarea a trei comentarii bibliografice pe marginea lucrărilor din bibliografia de seminar, predate etapizat de-a lungul semestrului. În cazul nerespectării termenelor, vor trebui predate cinci astfel de comentarii până la finalul semestrului.	Referat / Funcționează ca preexamen.	30%
10.5 Seminar/laborator	Participarea la dezbaterile din cadrul seminarului pe baza bibliografiei indicate.	Testare continuă.	20%

10.6 Standard minim de performanță

Obținerea notei 5 pentru promovare, corespunzătoare unei implicări reduse în dezbaterile din timpul seminarului, unor comentarii bibliografice care ating doar parțial tematica lucrărilor recenzate, respectiv unei capacități reduse de analiză critică și de stabilire a conexiunilor între informațiile prezentate de documentele discutate la examen.

Data completării :

09.02.2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament